

KOMMUNALØKONOMISK SVERMANALYSE · REVIDERTE 2025-TALL · 16.06.2026

Østre Toten kommune

Disiplinert omstilling under et pensjonssjokk

Behovskorrigert KOSTRA-analyse av en aldrende innlands- og jordbrukskommune med tynn, driftsbåret soliditet og ingen finansiell joker — som disiplinert og planforankret bygger ned sykehjem til fordel for hjemmebaserte tjenester («Ny velferd 2040»). Derfor driver den pleie og omsorg under behov, mens kommunehelse og en høyt ambisjonssatt grunnskole («landets beste oppvekstkommune») ligger over. Ett funn skiller seg ut: et uventet KLP-pensjonssjokk i 2025 avdekket hvor lite buffer kommunen egentlig har.

–2,7 %

netto driftsresultat 2025 — negativt; et reelt svekket driftsår utløst av pensjonssjokket (kap. 4)

7,7 %

disposisjonsfond — tynn buffer, ingen energi-/finansfond; reservene må bygges i drift (kap. 4)

–11,0 mill

pleie og omsorg under behov (2025) — villet omstilling via «Ny velferd 2040», ikke underdekning (kap. 2)

+14,5 mill

administrasjon over behov og STIGENDE (fra +8,3 i 2024) — avviker fra innsparingsbildet, uavklart (kap. 3)

Hovedår 2025 (reviderte KOSTRA-tall, kommunekonsern); 2024 som sammenligning. Kommunenr 3442 (Innlandet), ~15 000 innbyggere (folketall-nevner 2025 = 14 925). SSB revidert 16.06.2026. Alle markeringer: **VISER** = tall med kilde · **TOLKNING** = vurdering. Språkregel: «indikasjon på effektiviseringspotensial» — aldri «løsning».

Sammendrag for kommunestyret: planforankret omstilling, tynn buffer, ett pensjonssjokk

VISER Østre Toten driver i 2025 **pleie og omsorg under behovsnivå** (–11,0 mill), mens **kommunehelse** (+16,0 mill), **administrasjon** (+14,5 mill) og **grunnskole** (+11,8 mill) ligger over. Barnehage (+3,7), barnevern (+1,6) og sosial (–0,4) ligger nær behov. Soliditeten er tynn: disposisjonsfond 7,7 %, netto driftsresultat **–2,7 %** og netto lånegjeld 88,9 %. Det eksternt bekreftede 2025-tallet er at kommunen endte **49 mill i minus**, i hovedsak utløst av en uventet KLP-pensjonsregning på ~60 mill.

TOLKNING Østre Toten er en aldrende innlands- og jordbrukskommune med **tynn, driftsbåret soliditet og ingen finansiell joker**. PLO under behov er **villet omstilling** — planen «Ny velferd 2040» bygger ned 111 institusjonsplasser fram mot 2040 og vrir mot hjemmebaserte tjenester. Kommunehelse over behov er trolig **speilbildet** av samme vridning. Grunnskole over behov henger sammen med ambisjonen «landets beste oppvekstkommune» (KST-vedtak 2018). Det som bryter mønsteret er **administrasjon**, som ligger over behov og *stiger* (+8,3 → +14,5 mill) — stikk i strid med innsparingsbildet og uforklart av kildene. Pensjonssjokket i 2025 avdekket hvor lite buffer den stramme driften egentlig har bak seg.

2024 → 2025-utviklingen. Behovsbildet er blitt *grunnere* på flere fronter: pleie og omsorg gikk fra –20,0 til –11,0 mill under behov (gapet lukkes når eldrebølgen treffer), sosial fra –9,1 til –0,4, barnevern fra –2,6 til +1,6, og barnehage fra –1,1 til +3,7. Kommunehelse (+22,2 → +16,0) og grunnskole (+14,7 → +11,8) faller noe tilbake. **Administrasjon går motsatt vei** — fra +8,3 til +14,5 mill over behov. 2025 er hovedåret; 2024 vises som sammenligning.

AVVIK MOT BEHOV, MILL KR/ÅR	PLO	GRUNNSK.	BARNEH.	KOM.HELSE	SOSIAL	BARNEV.	ADM.
2024 (revidert)	–20,0	+14,7	–1,1	+22,2	–9,1	–2,6	+8,3
2025 (revidert)	–11,0	+11,8	+3,7	+16,0	–0,4	+1,6	+14,5

Hovedbildet i fem punkter

1. **PLO under behov er villet omstilling** — «Ny velferd 2040» bygger ned 111 institusjonsplasser; gapet (–20,0 → –11,0) lukkes mot eldrebølgen (kap. 2).
2. **Kommunehelse over behov er speilbildet** av PLO-vridningen — ressurser flyttet til rehabilitering, forebygging og hjemme-helse (kap. 3).
3. **Grunnskole over behov** henger sammen med ambisjonen «landets beste oppvekstkommune» (KST-vedtak 2018) og spredt skolestruktur (kap. 3).
4. **Administrasjon er anomalien** (+14,5 mill og stigende) — avviker fra innsparingsbildet og forklares ikke av noen kilde (kap. 3).
5. **Tynn, driftsbåret soliditet** — fond 7,7 %, NDR –2,7 %, gjeld 88,9 %; pensjonssjokket avdekket bufferen (kap. 4).

Det viktigste skillet i rapporten. Østre Toten har ikke primært et utgiftsproblem på velferdstjenestene — der er omstillingen planforankret og PLO-gapet lukkes kontrollert. Spørsmålet kommunestyret bør

stille er todelt: **hvorfor** stiger administrasjon over behov i en kommune som ellers strammer inn (er det styrbart, eller en smådriftsulempe?), og **hvor robust** er en driftsøkonomi med 7,7 % fond og negativt resultat den dagen neste uventede regning kommer. Pensjonssjokket viste at marginen er liten.

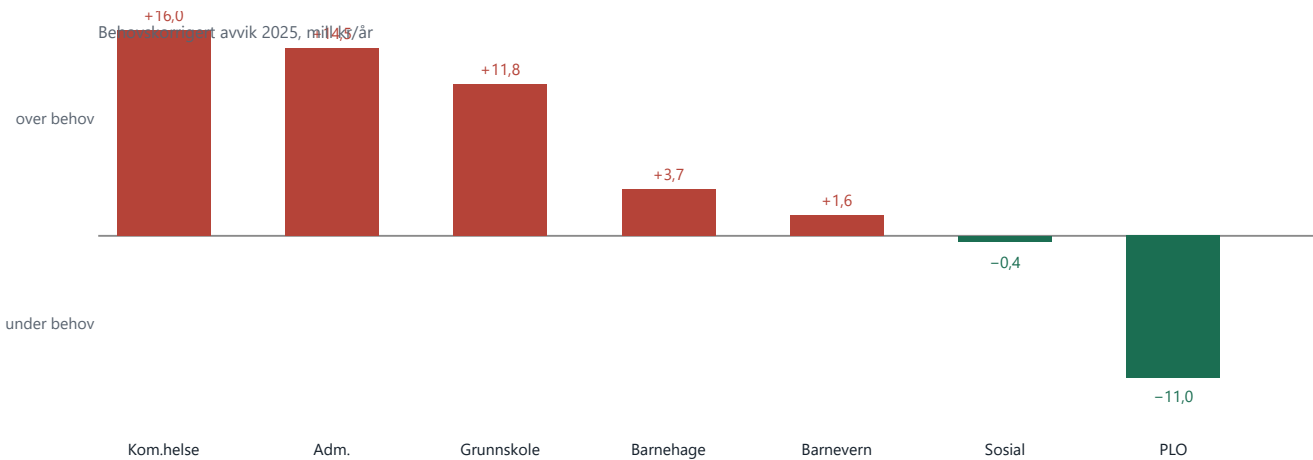
Sammenligningsgrunnlag for PLO netto: Landet uten Oslo (2024 27 195 → 2025 28 582 kr/innb). Behovskorrigerings mot Grønt hefte-kriteriene. Kapittel 6 dokumenterer metode, kilder og forbehold — herunder de ærlige hullene i kildegrunnlaget.

1 · Det behovskorrigerte bildet: omstilling vridd mot helse og oppvekst

VISER Korrigert for utgiftsbehovet i inntektssystemet (Grønt hefte) er Østre Totens profil i 2025 tydelig: pleie og omsorg ligger under behov, mens kommunehelse, administrasjon og grunnskole ligger over. De øvrige tre sektorene ligger nær behovsnivå:

SEKTOR	AVVIK MILL 2025	AVVIK MILL 2024	RETNING
Kommunehelse	+16,0	+22,2	klart over behov, avtagende
Administrasjon	+14,5	+8,3	over behov og STIGENDE
Grunnskole	+11,8	+14,7	over behov, avtagende
Barnehage	+3,7	-1,1	var under, nå litt over
Barnevern	+1,6	-2,6	var under, nå litt over
Sosial	-0,4	-9,1	nær behov, gapet lukket
Pleie og omsorg	-11,0	-20,0	under behov, gapet lukkes

2025 hovedår (reviderte tall, kommunekonsern); 2024 som sammenligning. Forventet = behovsindeks × landssnitt; positivt avvik = over behovsnivå. Folketall-nevner 2025 = 14 925.

TOLKNING Mønsteret er ikke tilfeldig spredt overforbruk, men en **indre logikk**: pleie og omsorg bygges bevisst ned, mens kommunehelse, rehabilitering og en høyt ambisjonssatt grunnskole prioriteres opp. Tre av sektorene som lå under behov i 2024 (sosial, barnevern, barnehage) er trukket opp mot eller litt over behovsnivå i 2025 — kommunen nærmer seg behovsindeksen nedenfra. Det ene avviket som ikke passer inn er administrasjon: den ligger over behov og *stiger* mens resten av kommunen strammer inn. Det er der det reelle analyse-spørsmålet ligger (kap. 3), sammen med den tynne finanssiden (kap. 4).

To kvalitative forbehold til behovsbildet. Drift over behov kan være villet kvalitetssatsing *eller* smådriftsulempe. For grunnskolen trekker grunnskolepoeng 40,5 og et politisk forankret ambisjonsnivå i retning villet satsing. For administrasjonen finnes ingen kilde-forklaring på det stigende avviket — det er en indikasjon på effektiviseringspotensial eller smådriftsulempe i en kommune på ~15 000, men forholdet er uavklart (kap. 6).

2 · Pleie og omsorg: villet omstilling vridd mot hjemmebaserte tjenester

VISER Østre Totens PLO-brutto er **37 639 kr/innb** i 2025, behovskorrigert 11,0 mill under behov (kap. 1, ned fra –20,0 i 2024). Drill-down på funksjon og art viser en struktur klart vridd mot hjemmet:

PLO-STRUKTUR 2025	KR/INNB	ARTER / NØKKELTALL 2025	VERDI
SUM PLO brutto	37 639	Lønn, kr/innb	28 243
— Institusjon (253+261)	15 966	Kjøp fra private, kr/innb	4 647
— Hjemmebaserte (254+257+258)	20 710	Refusjon ressurskrevende, kr/innb	3 446
herav hjemmetjeneste (257)	12 204	Brutto per institusjonsplass, kr	2 272 075
		Andel 80+ langtidsopphold	7,0 %

Landssnitt PLO netto (Landet uten Oslo): 2024 27 195 → 2025 28 582 kr/innb. Folketall-nevner 2025 = 14 925.

TOLKNING Profilen bekrefter strategien direkte. Hjemmebaserte tjenester (20 710 kr/innb) er klart større enn institusjon (15 966 kr/innb), og bare **7,0 % av 80+ ligger på langtids institusjonsopphold** — nøyaktig profilen man forventer av en kommune som bygger ned institusjon til fordel for hjemmetjeneste. Den positive innstramningen fra –20,0 (2024) til –11,0 (2025) tyder på at gapet mot behov lukkes etter hvert som eldrebølgen (80+) treffer. Institusjonsplassene som er igjen er relativt dyre per plass (~2,27 mill), forenlig med tunge brukere og en bevisst slank institusjonsstruktur. Refusjonen for ressurskrevende brukere (3 446 kr/innb) demper netto.

«Ny velferd 2040» — den villede omstillingen. Kommunens helse- og omsorgsplan slår fast at nedbyggingen av **111 institusjonsplasser fra 2019 skal ligge fast helt fram mot 2040**, med dreining mot nordisk dekningsgrad, hverdagsmestring, velferdsteknologi og hjemmebaserte tjenester («livet leves best hjemme»). Kapp og Balke bo- og servicesentre omgjøres til private bofellesskap (kommunen beholder tildelingsrett på en andel). PLO under behov er altså en **villet, planforankret omstilling — ikke en tilfeldig underdekning**.

Spenningen kommunen selv erkjenner. Styringsdokumentet (2022) viser at nedtaket av heldøgns plasser (Fjellvoll) ikke kunne tas like raskt som planen forutsatte, og at kommunestyret så et «omstillingsbehov innenfor ressurskrevende tjenester». Indikasjonen på effektiviseringspotensial i PLO ligger derfor i tempoet på omstillingen, ikke i å presse de tyngste brukerne — der faller refusjonen bort og forsvarlighetskravet er gulvet. (Forbehold: innværende budsjett er ikke verifisert mot primærkilde — se kap. 6.)

3 · Kommunehelse, grunnskole — og administrasjon: anomalien

VISER Tre sektorer ligger klart over behov i 2025: kommunehelse (+16,0 mill), administrasjon (+14,5 mill) og grunnskole (+11,8 mill). To av dem har en plausibel forklaring; den tredje har det ikke.

Kommunehelse (+22,2 → +16,0 mill) — speilbildet av PLO-vridningen

TOLKNING Ingen enkeltkilde forklarer dette direkte, men «Ny velferd 2040»-logikken gir en plausibel mekanisme: når institusjon (PLO) bygges ned og tjenestene flyttes til hverdagsmestring, rehabilitering, forebygging og hjemme-/helsefaglige tjenester, forskyves utgifter fra PLO-funksjonene over mot kommunehelse (fysio/ergo, rehabilitering, helsestasjon, legetjeneste). Kommunen vektlegger eksplisitt å «styrke de lavere trinnene i innsatstrappen». Over-behov på kommunehelse er altså trolig delvis **speilbildet** av under-behov på PLO — en bevisst prioritering snarere enn ren overforbruk.

Grunnskole (+14,7 → +11,8 mill) — «landets beste oppvekstkommune» under press

VISER Grunnskolepoeng er 40,5 og gruppestørrelse 14,6 — et relativt ressursrikt, men kostbart skoletilbud.

TOLKNING Kommunestyret vedtok enstemmig i 2018 at Østre Toten skulle bli «landets beste oppvekstkommune», og budsjettvedtaket viser politisk vilje til å skjerme skolen. Spredt bosetting (bare ~48 % bor i tettsteder) gir trolig en desentralisert skolestruktur med høyere enhetskostnad. Utdanningsforbundet lokalt advarer om at gjentatte kutt nå trekker kommunen bort fra oppvekstmålet (UNICEF-rangering falt 112 → 161, fallende Kommunebarometer) — konsistent med den synkende over-behov-tendensen (+14,7 → +11,8).

Administrasjon (+8,3 → +14,5 mill) — den uforklarte anomalien. Administrasjon ligger over behov OG avviket **ØKER kraftig** fra 2024 til 2025 — stikk i strid med en kommune i innsparing. **Ingen kilde forklarer dette direkte.** Mulige forklaringer (tolkning): smådriftsulemper (en kommune på ~15 000 har høyere administrasjonskostnad per innbygger enn store kommuner), omstillings-/planarbeid («Ny velferd 2040», budsjettrevideringer, pensjonshåndtering) som belaster administrasjonsfunksjonen, eller konteringsmessige forhold. Dette er en **indikasjon på effektiviseringspotensial** i administrasjonen, men bør sjekkes mot kommunens egen KOSTRA-rapportering — se kap. 6 (HULL).

SOSIAL/BARNEVERN **Fra under mot/over behov.** Sosialhjelp har strammet inn et stort under-behov-gap (−9,1 → −0,4 mill) og er nå om lag på behov — ikke lenger et område med tydelig effektiviseringspotensial mot behovsnivå. Barnevern gikk fra under (−2,6) til litt over (+1,6) behov; statlig tilsyn i 2020 fant ingen lovbrudd. Bevegelsen kan indikere økt sakstilfang/tiltakskjøp, men er ikke tallfestet i kildene.

Hvorfor administrasjon er rapportens hovedfunn. I en kommune som ellers strammer disiplinert inn — PLO-gapet lukkes, sosial og barnevern trekkes mot behov — er administrasjon det ene stedet der profilen brytes og avviket *vokser*. Tolkningen er åpen: det kan være en reell smådriftsulempe (lite styrbart) eller et effektiviseringspotensial (styrbart). Forskjellen er avgjørende for budsjettet, og kildene gir ikke svaret. Derfor bør kommunestyret be om en KOSTRA-/forvaltningsgjennomgang av administrasjonsfunksjonen.

4 · Finans: tynn, driftsbåret soliditet — ingen finansiell joker

% AV BRUTTO DRIFTSINNTEKTER	2025	REFERANSE / KOMMENTAR
Netto driftsresultat	-2,7	negativt; under TBU-anbefaling 1,75 — et reelt svekket driftsår
Disposisjonsfond	7,7	tynn buffer; ingen energi-/finansfond bak tallet
Netto lånegjeld	88,9	moderat-til-høy; presser de frie inntektene via renter/avdrag
Sykefravær (legemeldt, ansatte)	7,5	litt under landssnitt 7,7 %

Reviderte tall (KOSTRA, kommunekonsern). Eiendomsskatt innført 2014 (3,3 ‰, også bolig).

Pensjonssjokket — det viktigste finansfunnet. Østre Toten endte 2025 med **49 mill i minus**, i hovedsak utløst av en **uventet KLP-pensjonsregning på ~60 mill**. Kommunedirektør og økonomisjef oppgir at regningen «ikke var kjent for oss før den kom». AVSTEMMING: dette er konsistent med VISERs NDR -2,7 % — et engangsforklart, men reelt, svekket driftsår som avdekket **hvor lite buffer kommunen egentlig har** bak den stramme driften. Pensjonshåndtering har lenge vært et eget budsjetttema (eget «disposisjonsfond Pensjon» allerede i 2022).

VISER Soliditeten er **tynn og driftsbåret, ikke finansbåret**: disposisjonsfond 7,7 % og NDR -2,7 % (2025), og det finnes ingen indikasjon på et stort finans-/energifond. Netto lånegjeld 88,9 % legger press på de frie inntektene gjennom renter og avdrag.

TOLKNING Til forskjell fra rikere kyst- og industrikommuner har Østre Toten **ingen finansiell joker** som redder driftsresultatet. Reservene må bygges i drift — og når driften allerede er stram, er marginen mot uventede regninger liten. Det er nettopp dette pensjonssjokket avslørte: et tilsynelatende kontrollert driftsår tippet 49 mill i minus av én engangsregning kommunen ikke kunne styre. Soliditeten er med andre ord avhengig av at tjenestene fortsatt drives stramt.

Den ærlige lesningen. Østre Toten er ikke i krise — sykefraværet er under snitt, PLO-omstillingen virker, og flere sektorer trekkes kontrollert mot behov. Men «7,7 % fond» og «88,9 % gjeld» bør leses sammen med «NDR -2,7 %»: en kommune uten buffer-margin, der ett uventet sjokk gir et reelt underskuddsår. Eiendomsskatten (innført 2014, 3,3 ‰, også bolig) er allerede tatt i bruk — kommunen henter ut den lokale skatteinntekten den kan. Det er et premiss for at soliditeten *likevel* er tynn.

5 · Handlingsrom: planforankret omstilling, tynn buffer, én uavklart anomali

VISER Østre Totens omstilling er **planforankret og målrettet** — «Ny velferd 2040» med nedbygging av 111 institusjonsplasser, vridning til hjemmebaserte tjenester og omgjøring av Kapp/Balke til private bofellesskap. PLO-gapet lukkes kontrollert (–20,0 → –11,0 mill), og sosial/barnevern trekkes mot behov. Samtidig er bufferen tynn (fond 7,7 %, NDR –2,7 %), og eiendomsskatten er allerede innført (2014, 3,3 ‰).

TOLKNING At omstillingen er *planforankret* snarere enn flat ostehøvel er en styrke — den følger en vedtatt strategi mot eldrebølgen. Men kommunen har **brukt opp de enkle inntektsgrepene**: eiendomsskatten er på plass, og det finnes ingen finansiell joker. Det reelle handlingsrommet ligger derfor i drift — og det forsterker hvorfor den ene uforklarte anomalien (administrasjon over behov og stigende) er verdt å undersøke.

De tre handlingsalternativene

	GREP	LAG	STATUS	FRIKSJON
H1	Administrasjon — undersøk det stigende over-behov-avviket (KOSTRA/forvaltningsrevisjon)	Drift	uavklart	lav
H2	Fortsette «Ny velferd 2040» — la PLO-gapet lukkes mot eldrebølgen, holde tempoet på heldøgnns nedtak	Plan	pågår	middels
H3	Bygge buffer i drift — gjenoppbygge disposisjonsfond/pensjonsfond etter sjokket	Finans	presset	høy

TOLKNING Grunnskolen ligger over behov, men leverer gode resultater (grunnskolepoeng 40,5) og er politisk forankret — ytterligere kutt der er kapasitetsrisiko mot et vedtatt mål, ikke et lavthengende effektiviseringspotensial. Det mest nærliggende grepet med lav friksjon er å **avklare administrasjonsavviket**: er det smådriftsulempe (lite styrbart) eller effektiviseringspotensial (styrbart)? Uten det svaret står kommunestyret uten å vite om den ene anomalien er en mulighet eller en strukturell kostnad.

Handlingsromslogikken. De store velferdstjenestene gir lite ytterligere potensial uten kapasitetsrisiko (PLO ligger under behov og styres planmessig; grunnskolen er en forankret satsing). Inntektssiden er langt på vei brukt (eiendomsskatt innført). Det reelle valget står derfor mellom (a) å avklare og eventuelt hente effektiviseringspotensial i administrasjonen, (b) å fortsette den planforankrede PLO-omstillingen, og (c) å bygge tilbake buffer i drift etter pensjonssjokket. Dette er et **politisk og styringsmessig valg**, ikke et identifiseringsproblem på velferdstjenestene.

6 · Metode, kvalitetssikring og forbehold

VISER / TOLKNING-skillen

Gjennom hele rapporten skiller vi **VISER** (tall med kilde) fra **TOLKNING** (vurdering). De behovskorrigerede avvikene, PLO-drill-down, finansindikatorene og 49-mill-underskuddet er VISER. Forklaringen på kommunehelse-/PLO-speilingen, vurderingen av administrasjonsavviket og lesningen av om over-behov-driften er villet satsing eller smådriftsulempe er TOLKNING. Språkregelen er konsekvent: «indikasjon på effektiviseringspotensial» — aldri «løsning».

Kilder

- **SSB / KOSTRA** — reviderte 2025-tall, kommunekonsern (revidert 16.06.2026); behovskorrigerede avvik, PLO-funksjons- og artsdata, finansindikatorer.
- **Grønt hefte (KDD)** — utgiftsbehov/kostnadsnøkler for behovskorrigeringen.
- **«Ny velferd 2040» (kommunens helse- og omsorgsplan)** — nedbygging av 111 institusjonsplasser, vridning til hjemmebaserte tjenester, Kapp/Balke til private bofellesskap.
- **OA / NRK** — 49 mill i minus i 2025, utløst av uventet KLP-pensjonsregning ~60 mill; kommunedirektør Stensrud og økonomisjef Skogli.
- **Utdanningsforbundet (lokallag)** — høringsvar kommunebudsjett 2026; advarsel om at kutt presser oppvekstmålet (UNICEF 112 → 161).
- **Helsetilsynet / Statsforvalteren** — skolehelsetjenesten 1.–7. klasse (2019: lovbrudd, manglende medisinsk faglig involvering); barneverntjenesten (2020: ingen lovbrudd).
- **ototen.no** — eiendomsskatt innført 2014 (3,3 %, også bolig); styringsdokument 2022.

Forbehold

1. **Administrasjon over behov og stigende** (+8,3 → +14,5 mill) forklares ikke av noen kilde — rent uavklart. Det er en indikasjon på effektiviseringspotensial / smådriftsulempe, men bør sjekkes mot kommunens egen KOSTRA-rapportering.
2. **Kommunehelse-/PLO-speilingen** er en plausibel mekanisme (tolkning), ikke direkte tallfestet i kilde.
3. **PLO-funksjonssplitten** (institusjon/hjemmebaserte) er føringssensitiv mellom kommuner; sum PLO er robust.
4. **Skolehelse-tilsynet (2019)** ga 404 ved direkte henting og er gjengitt fra Helsetilsynets søkeindeks — bør verifiseres mot fullrapport.
5. **Sykefravær per sektor** er ikke tallfestet — kun samlet 7,5 % legemeldt (under landssnitt 7,7 %).

HULL — ærlig om hva som ikke ble funnet. Kommunens egne årsberetninger/budsjett 2024–2026 (fulltekst) ble **ikke lokalisert** (flere treff forvekslet med Vestre Toten/Ringsaker); VISER er derfor ikke krysssjekket mot reviderte regnskapstall. Det *eneste* eksternt bekreftede 2025-tallet er 49 mill i minus (OA/NRK). Budsjett-vedtaket for 2026 er kun kjent via Utdanningsforbundets høringsvar, ikke fra primærkilde. Forvaltningsrevisjoner (utover skolefravær 2024), sektorvis sykefravær og nyere helse/omsorg-tilsyn 2023–2025 ble ikke funnet for Østre Toten spesifikt — flere kontrollutvalgsdokumenter ligger trolig bak JS-baserte møteportaler.

Hva analysen bevisst ikke gjør. Den anbefaler ikke flat østehøvel i sektorer som styres planmessig (PLO-omstilling, forankret grunnskolesatsing), den leser ikke 7,7 %-fondet som romslig handlingsrom, og den konkluderer ikke om administrasjonsavviket er sløsing — det er en uavklart indikasjon som krever videre undersøkelse. Hovedfunnet — administrasjon som stigende anomali — og hovedforbeholdet — manglende kryssjekk mot kommunens egne regnskap — er rapportens to viktigste lesninger.

Kilder: SSB/KOSTRA (reviderte 2025-tall, kommunekonsern, revidert 16.06.2026) · Grønt hefte 2025/2026 (KDD) · «Ny velferd 2040» (kommunens helse- og omsorgsplan) · OA/NRK (49 mill i minus; KLP-pensjon) · Utdanningsforbundet (høringssvar 2026) · Helsetilsynet/Statsforvalteren (skolehelse 2019; barnevern 2020) · ototen.no. Hovedår 2025; 2024 som sammenligning. Analysen følger VISER/TOLKNING-sketil og språkregelen om «effektiviseringspotensial».